

MILIJARDER DOLAZI NA VEČERU

Sve dok nisu morali da okreće zid u dnevnoj sobi nisu shvatili da je Milijarder milijarder. I Luna i Šiv su bili naslanjali bicikle na zid, te kad ih je vlasnik stana, njihov dobar prijatelj, obavestio da se vraća da ponovo živi tu krajem meseca, pomislili su da bi bilo uviđavno da prekreće oštećenu površinu pre nego što se isele.

Budući da je Šiv koristio dnevnu sobu da u njoj drži časove, a da krećenje nije bilo gotovo, Milijarder je, kad je došao na čas – učio je da svira „When the Levee Breaks“ od *Led Zeppelin-a* – pogledao čistu belu površinu i rekao: „Moram nešto da vam kupim za to mesto.“

Učenici su često donosili vino, keks, narandže ili sveće. Ali narednog puta kad je Milijarder došao, za njim je ušao i njegov vozač noseći ogromnu, uokvirenu i uzbudljivo dramatičnu fotografiju Džimija Pejdzha, s autogramom fotografa.

Milijarder ju je uzeo od vozača i predao Šivu. „Ovo je za onaj vaš zid, uz zahvalnost i izvinjenje za sve promašene note koje si morao da podneseš.“

Šiv mu se zahvalio, naslonio fotografiju na zid i završio čas. Kad je Milijarder otišao, Šiv je dugo gledao u sliku, pomerajući je tamo-amo. Poslao je Milijarderu poruku u kojoj je izrazio oduševljenje i rekao da je to nešto najlepše što je ikad imao.

Šiv i Luna su bili profesori muzike. Luna je držala časove klavira u školama u kraju; Šiv je uglavnom držao časove u velikom stanu koji su iznajmljivali za male pare u prethodnih godinu dana, a čiji je vlasnik bio gitarista koji je bio na turneji s izvesnim mjuziklom. Šiv je imao prilično veliku sreću da nađe znatan broj privatnih učenika iz okoline. Ako su đaci bili mladi, išao je kod njih. Nekoliko roditelja – bankara, hirurga i menadžera – takođe je tražilo časove; jedno od njih ga je preporučilo čoveku koji je postao poznat kao Milijarder. Milijarder je oduvek voleo bluz i ritam i bluz, i bio mu je potreban neko ko će mu pomoći da napreduje. Već nekoliko meseci je dolazio kod Šiva na časove, ponekad i dva puta nedeljno.

Stan koji su Luna i Šiv prethodno merkali imao je baštu koja je privlačila ptice, lisice, veverice i lokalne mačke. Bio je smešten u imućnom kraju i odlično povezan gradskim prevozom, a tu je bio i park s obližnjim jezerom. Šiva je impresionirala veličina kuća i bogatstvo porodica koje je posećivao, s njihovim baštovanima, čistačicama, dadiljama, drugim privatnim profesorima i obaveznim ličnim trenerima.

Neki roditelji njegovih đaka obraćali su mu se osorno, ako ne i s nipodaštavanjem, kao da je bio u nivou s „osobljem“. Nije mu to prijalo – ne samo da je njegov otac bio advokat, a majka lekar, već je i on oduvek smatrao da đavolja muzika koju je predavao ne poznaje klase. Požalio se Luni da će ga uskoro zamoliti da koristi bočni ulaz.

Te noći je Luna došla kući i videla novu sliku naslonjenu na beli zid. I ona se oduševila portretom Džimija Pejđa u punom sjaju njegove rokenrol slave. Otvorili su bocu vina, se li ispred slike i raspravljali da li bi trebalo da je postave na sveže okrečeni zid ili da sačekaju dok ne nađu nov stan. Ako ga igde nađemo, i ako bude mesta za sliku, kako je rekla Luna.

Luna je kasno otišla na spavanje. Dok je legala u krevet, probudila je Šiva da mu kaže neverovatnu vest. Pretraživala je podatke o fotografiji i saznala da ne samo da imaju original – što im je i bilo jasno – već i da je on potpisan, te da vredi najmanje 3.500 funti. Možda, ako bi je prodavali, mogu da dobiju i više. Zar to nije dobra ideja? Zar im nije bio potreban novac?

Šiv nije želeo da je proda; Milijarder će primetiti. I ne samo to, fotografija će podstaći svakog učenika koji bude dolazio na časove. U svakom slučaju, on ju je već obožavao. Znao je da bi mu nedostajala. Možda bi oko nje mogli da naprave kolekciju, da im to oboma bude novi hobi, ako ikad zarade neke pare.

Pretraživala je i podatke o Arturu, Šivovom đaku, i otkrila nešto važno: on jeste bio milijarder. Iako je bio tek četrdesetogodišnjak, već je na samom početku uložio novac u tehnologiju, kupio nekretnine i restorane i bio bogatiji od mnogih autora i pevača kojima se divio. Šta kažeš na to?

Šiv se iznenadio, ali i iznervirao. Šta da kaže na to? Bio je suviše lenj da pretražuje ljude kojima je predavao, a to je svakako bilo i nepristojno. Ako neko želi da svira „Back Door Man“ na ukuleleu, kakve veze ima čime se bavi u svakodnevnom životu? Cena časa je bila ista.

Luna je istakla da ljudi poput njih nemaju luksuz da propuste priliku; bilo bi glupo „da ne naprave iskorak“. Šiv je rekao da ne vidi u čemu je prilika. Ona je odgovorila da je to tako tipično za njega. Kako, pitao je. Kako je to tipično? I u vezi s čim? Ali ako mu već nije bilo jasno, ona je bila preumorna da mu to sad objašnjava.

Sledeći put kad je Milijarder došao na čas, Šiv je primetio da je Luna ne samo ostala u stanu, već je i slušala, a verovatno i provirivala iz kuhinje. Čak je uhvatio pogledom kako joj se glava pomalja u ogledalu.

Nemoj to više nikad da radiš, rekao joj je Šiv. To ometa čas i mislio je da je Milijarder možda i primetio. Nemoj da nas špijuniraš. Misliće da smo ludaci i neće se više vratiti. Hej, šta je?

Dođi ovamo.

Bila je gola za tren i onda su vodili ljubav ispred slike.

Potom mu je skrenula pažnju da Milijarder ne nosi nakit, da mu je telefon star i da je obučen u stare farmerke i majicu kratkih rukava. Takođe, možda je delovao ljubazno i skromno, i uvek radio domaći, ali je bio, navodno, težak i zahtevan prema svojim zaposlenima. Bilo je tu mnogo žalbi i sudskih parnica. Koliko je genijalan i veoma neobičan morao biti da bi ostvario tako mnogo? Plus, pronašla je puno toga o njegovoj porodici. Kao *Dinastija* i...

Šiv podiže ruku. Prestani. Odmah prestani. Nije više ništa želeo da čuje. Nije bilo svrhe.

Što je još važnije, nastavila je, primetila je kako se Milijarder naginje napred i sluša Šiva, svog muzičkog mentora, sa znatiželjom i pomnom pažnjom. Sigurna je bila da mu se divi ili čak obožava Šiva: njegove ruke, njegov glas, njegov spokoj. Možda ga je čak i voleo. Moгуće je da je hteo i da spava s njim. Jesi li siguran da ti ne osećaš ništa prema njemu? Meni možeš da kažeš. Nemoj da budeš inhibiran. Dotakni me, daj da to ispitamo. Hajde da vidimo šta tu ima.

Možda ti osećaš nešto prema njemu, Luna. Je li? I jeste, istina je, ponekad stvarno volim svoje učenike, složio se Šiv. Pokreću me. Žele nešto od mene, a ja hoću da im pomognem. To je razmena, kao agape, ili objektivna ljubav. Nimalo seksualna. Nimalo takva, ne. Reč je o mnogo dubljoj povezanosti, o ljudima koji sarađuju i dele.

Štagod. Šiv ga je nečim bio omađijao. Nešto se videlo; postojalo. Odatle su mogli da počnu. Potražnja je postojala, a oni su bili dobro pozicionirani. Njena najbolja drugarica, humanitarna radnica, već je pitala da li je Milijarder zainteresovan da nauči paštunski, tango, vezenje ili novu pozu u seksu. Ako se ona i Šiv ne potrudu, drugi će se polomiti da ga se dokopaju.

Ne sumnjam, rekao je. Kad bi ovo bio noar film, a mi imali dovoljno sreće da nismo dobre osobe, Luna, ljubavi moja, zadavili bismo i izboli nožem Milijardera zajedno, a onda uživali u svom zločinu. Zamotali bismo ga u tepih, bacili u đubre, kupili šampanjac i crveni auto i vodili ljubav. Ukrali bismo mu identitet ili promenili imena u Boni i Klajd. Ali ni tako ne bismo uspeali da mu uzmemo lov. Izgubili bismo đaka. Ne bi uspelo. Živimo, nažalost, u stvarnosti.

Upravo tako, rekla je. Sam si rekao. Kakvo je jebeno sranje ova stvarnost.

Zavist je gora. Užasna.

Zapravo nije, rekla je. Nije ako je koristiš da te vodi ka onom što želiš. Kao mapu budućnosti. Kao smernicu. Kao odredište kojem težiš.

Njena najbolja prijateljica ju je pitala zašto drugima pomagati da se razvijaju kad ti ne mrdaš nigde? Zašto raditi toliko toga za njih, a ništa za sebe? Šive, zar to nije dobro pitanje?

Bili su opušteni, ležali su i pili ispred fotografije. Kad bi je okrenuli, videli su svoj odraz u staklu. Razgovarali su kako nisu mogli još od pobačaja nedugo pošto su se uselili u stan; težak gubitak kao da im je ugasio budućnosti i ostavio ih s premalo reči da se pitaju kako da nastave.

Sad su veselo čavrljali kakva je gnjavaža zasigurno kad si tako bogat, i kad svi nešto žele od tebe, pa ti onda i svi prijatelji moraju biti lovarni, sve dok se potpuno ne okružiš milijarderima. Naravno, što se tiče izolovanja, njoj bi to odgovaralo. Vila na Mediteranu u Italiji, s predivnim pogledom, fine tkanine, stare slike, dobre pločice u kupatilu i kućni bioskop; mali čamac i nimalo brige o tome da li sebi nešto mogu da priušte.

Ti si pravi materijalista, rekao je.

Jesam li?

Nisam imao pojma. Je li to pod uticajem tvoje najbolje drugarice? Ja volim pare, ali ne toliko da radim da ih se domognem. Navodno, ljudi mogu da polude od seksa i para, ali nisam nikad ni pomislio da to vredi za tebe, čak i nakon sedam zajedničkih godina. Sad

deluješ neobično. Posmatram te drugačije. Otvaraš se preda mnom. Baš me zanima šta ti je zaista ispod kože?

Nisam ni ja imala pojma. Sve donedavno.

Dok se on nije pojavio? Nešto je otvorio, ili zatvorio, u tebi. U nama. I sad ne možemo da zaustavimo to. Ali šta?

Nije samo on. Sam život. Skoro nam je trideseta. Odgovori mi na ovo: hoćemo li biti na ovom nivou ceo život? Hoćemo li? Da li nas tako vidiš?

Nema potrebe da budeš preka i mrzovoljna, rekao je. Budimo iskreni, zauvek ćemo ostati na „ovom nivou“ ako jedno od nas ne napravi hit ploču. Godinama pokušavamo. Postaje kasno za slavu i bogatstvo. Mislim da je Pol Makartni bio mojih godina kad su se *The Beatles* raspali.

Neuobičajeno za njih, rasprava se nastavila i sutradan. Već je bio počeo da pakuje njihove stvari i da, nakon posla, obija pragove po stanovima koje bi mogli iznajmiti, pokazujući joj fotografije potencijalnih nekretnina.

Sve jezivije od jezivijeg, rekla je, bez želje da ih pogleda pažljivije, gurajući čak njegov telefon od sebe. Pre će spavati na ulici ili umreti nego živeti tu, čak i ako imaju fotografiju Džimija Pejdzha da prekriju buđ.

Zaista ćemo morati da odemo negde uskoro, napomenuo joj je. Ne možemo zaobići činjenicu da moramo da se iselimo iz ovog kraja. Moraćemo da koristimo javni prevoz da bismo stigli ovamo. Izgubićemo učenike. Neće hteti da dođu kod nas iz straha za vlastiti život. Ali šta da radimo? Možemo samo da idemo dalje.

Pričala je uglas s njim, o ljudima koje su znali. Otac jednog prijatelja će prodati sliku; tetka drugog mu je ostavila kuću u Veneciji ili van grada; neko je prodao prvi roman u Holivudu. Bilo je raznih priča. Želela je priču. Zašto kog đavola oni nisu imali jebenu priču?

Šive, otvori oči. Pogledaj oko sebe, dušo. Jedva i nebo vidimo odavde od kranova iznad nas. Luksuzni novi stanovi s lepim balkonima i strogim visokim kapijama se grade na sve strane. Možda će nas pustiti unutra da održimo čas, ali nikad nećemo živeti u njima. Za koga su? Zašto nisu za obične, obrazovane ljude kao što smo mi? Gubimo svoje mesto. Ti si čak svirao gitaru u baru neku noć. Čudi me da ti nisu tražili da konobarišeš i pereš sudove. Volim te i strašno mi je da te vidim takvog. Jesmo li mi sad sirotinja?

Ne baš. Strpljivo, rekao je da moraju da shvate da su oni, uprkos manjim problemima, najsrećniji par na svetu: za razliku od većine ljudi, rade posao koji vole i premda im neke stvari nedostaju, zar nemaju dovoljno za sve? Uvek postoji neko ko ima više, pa zašto onda uopšte razmišljati o tome? Da li ona zavidi Bilu Gejtsu? Nema sumnje da je i Milijarder razočaran. Šiv je znao da jeste. Novac ne može da kupi talenat, a Milijarderova želja je bila da stane na binu pod svetlom reflektora i zasniva solažu kao Džimi Pejdž. To nikad neće moći.

Jesi li zaspao, pitala je. Zar nije primetio nešto kod nje, da je počela da mrzi svoj posao; uskoro će je to ubiti u pojam, da radi jedno te isto po ceo dan s mediokritetima i da mora

da im laska. Zašto on nije želeo da primeti njeno nezadovoljstvo? Njena zavist nije problem – on nije gajio ambicije i nade, nije imao motor koji je održavao vatru u ljudima.

Uvredio se. Šta su drugo mogli izuzev da žive svoje živote?

Šta su mogli? Imala je mnogo ideja.

Kakvih?

Prestani da budeš tako ljubazan, pristojan i uzdržan.

Zbog čega?

Prvo, mogao je da se otvori i porazgovara o njihovoj situaciji u vezi s Milijarderom. Ako je Milijarder uspeo da se obogati toliko i iz neobjašnjivih razloga nije želeo da im da delić svog bogatstva koji mu ne bi značio baš ništa, mogao je bar da im pomogne da zgrnu makar malo novca. Mogao je da im da neke predloge. Sigurno je imao pregršt dobrih ideja i bujnu maštu. Zašto da im ne pomogne? Za početak. Odatle bi mogli sami da nastave. Reći će Šivu šta da mu predloži.

Šiv je počeo da se smeje; nije mogao da prestane. To ju je razbesnilo, pa je rekla: ako mi još jednom kažeš da smo srećni zato što volimo jedno drugo i svoj posao, nokautiraću te. Čuješ? To je samozadovoljstvo, a ja želim da promenim stvari odmah. Spavala bih s njim...

Spavala bi s njim?

Verovatno. Da. Što da ne?

Što da ne?

Ti ne bi?

Ne.

Ali bi ipak hteo da gledaš, je l' tako? Znala sam.

Nije ništa rekao, a ona je izašla napolje. Nije mogao da je nađe, pa se zabrinuo. Nije mogao da je traži jer je imao čas.

Dok je Milijarder pakovao svoju gitaru i spremao se da krene, Luna je najednom ušla u sobu doterana, zagrlila Milijardera, poljubila ga i više nego svesrdno mu se zahvalila na fotografiji.

Imala je ideju. Želela je da ga pozove na večeru krajem sledeće nedelje, njega i još nekoliko prijatelja. Da li bi došao? Ništa posebno, ali prijatno. Molila je, da li bi došao.

Da. Vrlo rado. To bi stvarno bilo veoma lepo. I veoma velikodušno. Baš ljubazno.

Onda je nastala ludnica. Napravili su kratak spisak prijatelja koje će pozvati. Zvanice će biti još dva para i jedna slobodna žena kako bi broj ljudi na večeri bio paran. Prvi koje su pitali, par koji bi možda bio oduševljen ali ne preterano, smesta su odbili. Milijarderi više nisu bili debeli muškarci s velikim cigarama u dobrim odelima, arogantni hvalisavci. Ali to ne znači da nije izrabljivačko đubre, čak i ako radi s divljim životinjama.

Među slobodnim ženama je vladala prava trka. Mogle su da prodaju karte, napune stadion i organizuju prenos uživo na internetu. Ali Luna je insistirala da sve koje dođu budu tihe i otmene; nikakvo droljasto ponašanje da ih ne bi osramotile. Zapravo, morala je da zna ko će šta nositi. Najzad, morali su da izaberu njenu najbolju prijateljicu, koja je navaljivala, koja je potom preklinjala, sve dok Šiv nije rekao da popuste.

Jednostavna večera, koju je Luna zvala „investicijom“, organizovana je tri dana. Prečesljavali su kuvare i pijace, kupovali sveće, salvete i dobra vina, čistili i glancali; raspredali su o muzici. Bili su na izmaku snage pre nego što je i počela, finansijski pre svega. Šiv je rekao da je ubeđen kako je Poslednja večera bila jednostavnija.

* * *

Nakon svega, ona je kolabirala. Razmišljajući o onom što se odigralo, Luna je odbijala da ustane iz kreveta tri dana. Kad se Šiv nije pakovao – kako je samo tužno bilo videti njihove stvari u kutijama – sedeo je kraj nje. Bila je u ozbiljnoj groznici dok je pokušavala da reši neku zagonetku. Potrajaće neko vreme.

Te večeri, Milijarder je, pristojan kao i uvek, doneo cveće i puding; ostali vino ili sladoled. Za stolom se pričalo o lakim temama, o izložbama, nastupima i predstavama.

Luna bi ga pogledala kad stigne i shvatila da Milijarder nije baš ćutao, što bi privuklo pažnju, već je postavljao pitanja drugima, održavao razgovor u životu. Kad bi progovorio, pričao je o banalnostima. Pošto je njena najbolja drugarica insistirala da sedi kraj njega – Luna je rekla ne na njemu – Luna joj je naložila da je pita da li bi neko bio zainteresovan da finansira muzičku školu. Mislio je da to nije loša ideja, ali školovanje nije bilo njegova oblast. On je bio buntovnik, rano je napustio školu.

Neko drugi se, već u pijanijem delu večeri, okuražio i pitao ga da li zna za kakve fenomenalne investicije, znaš, za malu lovnu, za sirotinju. Milijarder se nasmeja; najpametnije je držati svoje pare u običnoj banci. Nikad ne pokušavajte ništa uzbudljivo s parama, rekao je. Samo kulirajte.

Kao iznenađenje, on i Šiv su najavili da će odsvirati „Going to California“ na akustičnim gitarama. Na kraju su svi aplaudirali i tražili bis, ali to je bilo sve od njih.

Milijarder se izvinio i otišao, rekavši da mora da ustane rano sutra ujutro kako bi otputovao za Afriku, gde je širio svoju humanitarnu mrežu. Uživao je u hrani i društvu i bilo je mu je vrlo drago što im se fotografija toliko dopada.

Svi su se nabili na prozor da gledaju kako njegov crni automobil odlazi iz njihove ulice.

Kako je samo mogao? Rekla je Luna, pred svima. Ne mogu da verujem. Retki će jesti kavijar. Doneo nam je tortu! To nam je dao, nakon svega što smo učinili za njega.

Oh, Luna, rekao je Šiv, odakle ti sva ta glupa nada, kad iz toga ništa nije ni moglo da ispadne. Dečja posla, stvarno!

Zaveži, rekla je. Molim vas. Zaboravimo sve ovo! Pusti neku muziku. Moram da izujem ove cipele! Slušajte svi, sad moramo da plešemo i pijemo! Šiv kaže da moramo da živimo u datom trenutku, a kad je taj trenutak ako nije sad!

Nešto jeste ispalilo iz svega. Obično, u krevetu nisu mnogo pričali. Ona je sad počela da koristi Milijarderovo ime, a Šiv je učinio isto. Milijarder je postao opscena stimulacija. Bio je u s njima, vodio ih ovamo i onamo, grubo.

Sledećeg meseca nisu imali izbora i morali su da izađu iz stana i presele se južno od reke, u suteran s rešetkama na prozorima. Bio je to opasan i prljav kraj, noću bučan, nisu mogli da spavaju. Imali su manje učenika, a novi nameštaj im je bio preskup.

Najgore od svega – verovatno i razlog, prema Šivovim rečima, zbog kojeg je Luna pala u krevet – bilo je to što je Milijarder pozvao na sastanak njenu najbolju drugaricu. I ne samo to; pošto je podelila to s Lunom i otišla na sastanak, prijateljica je odbila da kaže ijednu stvar o Milijarderu: da li joj se dopada, da li se i dalje viđa s njim, bilo šta. Ni reč, potpuni mrak, i Luna je izgubila drugaricu.

Milijarder je nastavio da dolazi još nekoliko časova. On i Šiv su sad radili na pesmama Haulin Vulfa. Milijarder je lepo napredovao, rekao je Šiv, dok su njih dvoje sedeli pod fotografijom Džimija Pejdža. Bio je stvarno pametan.

Milijarder je pomenuo da bi želeo da osnuje amaterski bluz bend s prijateljima, da sviraju humanitarne svirke. Pitao je da li bi Šiv želeo da svira gitaru s njima i producira muziku. To bi bilo strava.

(S engleskog preveo Igor Cvijanović)